

Sygn. akt III AUa 99/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2014 r. w Szczecinie

sprawy E. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 grudnia 2013 r. sygn. akt VI U 325/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i oddala odwołanie,
2. przyznaje radcy prawnemu K. S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Beata Górską

Sygnatura akt III AUa 99/14

UZASADNIENIE

Ubezpieczona E. D. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z 25.02.2013 r. odmawiającej przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu stwierdziła, że wiążąca ją z pracodawcą (...) sp. z o.o. w G. umowa o pracę została rozwiązana z przyczyn dotyczących pracodawcy, gdyż sytuacja zakładu pracy była taka, że celowo nie przedłużono umowy o pracę.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z upływem czasu, na który została zawarta umowa o pracę.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 19 grudnia 2013 r. I zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej E. D. prawo do świadczenia przedemerytalnego począwszy od dnia 1 lutego 2013 roku; II zasądził pełnomocnikowi z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej z urzędu.

Sąd okręgowy ustalił, że E. D., ur. (...) zawarła 25.08.2008 r. umowę o pracę z (...) sp. z o. o. w G. na okres próbny do 21.11.2008 r.; 19.11.2008 r. strony zawarły umowę o pracę na czas określony od 22.11.2008 r. do 30.06.2009 r.; 26.06.2009 r. zawarły umowę na czas określony od 1.07.2009 r. do 30.06.2011 r.; 27.06.2011 r. zawarły umowę na czas określony od 1.07.2011 r. do 21.08.2011 r.; 10.08.2011 r. zawarły umowę na czas określony od 22.08.2011 r. do 31.12.2011 r.; 27.06.2011 r. zawarły umowę na czas określony od 1.07.2011 r. do 21.08.2011 r.; 16.12.06.2012 r. zawarły umowę na czas określony od 1.01.2012 r. do 31.07.2012 r. (...) sp. z o.o. odmówiła ubezpieczonej zawarcia kolejnej umowy o pracę po 31.07.2012 r. 20.02.2013 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego, dołączyła zaświadczenie (...) Urzędu Pracy w G. z 18.02.2013 r. potwierdzające, że jest nadal zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna od 7.08.2012 r. z prawem do zasiłku od 15.08.2012 r. oraz, że pobierała zasiłek dla bezrobotnych przez 6 miesięcy, a w okresie tym nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. W okresie od 1.01.2010 r. do 1.01.2013 r. zatrudnienie w (...) sp. z o.o. zmniejszyło się z (...) do 2800 osób. Po wygaśnięciu ostatniej umowy o pracę wiążącej ubezpieczoną ze spółką (...) zostało zlikwidowane stanowisko pracy ubezpieczonej.

Sąd okręgowy uwzględnił odwołanie jako podstawę prawną wskazując art. 2 ustawy z 30.04.2003 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2011, nr 17 poz.79) - Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. Ust. z 2004 Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej "ustawą o promocji zatrudnienia", w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub

3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.1)), zwanej dalej "ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych", i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

2. Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593 i Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS".

3. Świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6- miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd okręgowy uznał, że rzeczywistą przyczyną uniemożliwienia kontynuacji zatrudnienia ubezpieczonej po 31.07.2012 r. były przyczyny ekonomiczne polegające na wcześniejszej, faktycznej likwidacji stanowiska pracy ubezpieczonej w związku z koniecznością znacznego (o około 25 %) zmniejszenia zatrudnienia. Przy tym bez znaczenia dla prawa ubezpieczonej do dochodzenia świadczenia pozostawała okoliczność, czy odwołująca się była zatrudniona na czas określony, czy na czas nieokreślony. Sąd okręgowy przyjął, że stosunek pracy istniejący między spółką (...) i ubezpieczoną wygasł z przyczyn dotyczących zakładu pracy, zatem orzekł o prawie ubezpieczonej do świadczenia przedemerytalnego.

Apelację od wyroku złożył organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych polegające na przyznaniu ubezpieczonej świadczenia przedemerytalnego od 1.02.2013 r. podczas, gdy wniosek o przyznanie został złożony w 20.02.2013r. oraz niewłaściwe zastosowanie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 30.04.2004 r. polegające na przyjęciu, że, stosunek pracy ubezpieczonej uległ rozwiązaniu z przyczyn dotyczących zakładu pracy, nadto sprzeczność istotnych ustaleń z zebrany materiał dowodowy, przez przyjęcie, iż do rozwiązania stosunku pracy ubezpieczonej z (...) sp. z o.o. w G.. doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Organ rentowy wnioskował o uchylenie zaskarżonego wyroku i odrzucenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania i umorzenie postępowania w sprawie. W uzasadnieniu wskazał, że umowa o pracę ubezpieczonej zawarta z (...) sp. z o.o. uległa rozwiązaniu z upływem czasu na który została zawarta, co wynika ze świadectwa pracy które otrzymała ubezpieczona, zatem nie było podstaw do przyjęcia, że do rozwiązania umowy o pracę doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Sąd apelacyjny rozważył apelację i uznał, że jest uzasadniona.

W ocenie sądu apelacyjnego trafne są zarzuty skarżącego, że sąd I instancji, co do przesłanki rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy dokonał ustaleń sprzecznych ze zgromadzonymi dowodami; w szczególności, bez żadnego racjonalnego uzasadnienia, na podstawie wyjaśnienia ubezpieczonej i ogólnikowych zeznań świadków uznał, że doszło do likwidacji stanowiska pracy ubezpieczonej. W rezultacie sąd I instancji błędnie zastosował prawo materialne.

Sąd apelacyjny w tej kwestii dokonał odmiennego ustalenia i uznał, że rozwiązanie stosunku pracy nie nastąpiło z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Ustalając tę okoliczność sąd apelacyjny miał na uwadze:

1. Ostatnia umowa o pracę jaka łączyła ubezpieczoną z (...) Sp. z o.o. była zawarta na czas określony do 31.07.2012 r. i w tym okresie ubezpieczona nieprzerwanie chorowała od 2.02.2012 r. do 31.07.2012 r., po czym 31.07.2012 r. złożyła do ZUS wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, której jej odmówiono, z uzasadnieniem, że lekarz orzecznik nie stwierdził niezdolności do pracy. Organ rentowy wydał decyzję 24.09.20102 r. natomiast 20.02.213 r. ubezpieczona złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne (akta rentowe k.IV 1, I 23, 75). Sąd apelacyjny zatem uznał, że ubezpieczona po dacie 31.07.2012 r. nie miała woli kontynuacji zatrudnienia, a przy braku innych dowodów, jej twierdzenie, że po 31.07 stawiała się do pracy celem jej świadczenia i wtedy to stwierdziła, że zmniejszyła się ilość stołów przy których pracowała, były niewiarygodne. Twierdzenia te nie mogły więc stanowić podstawy do ustalenia, że pracodawca zlikwidował stanowisko pracy ubezpieczonej.

2. Ubezpieczona była zatrudniona na stanowisku pracownik produkcji bezpośredniej i brak przekonującego dowodu, że to właśnie stanowisko pracy ubezpieczonej zostało zlikwidowane, skoro nadal istniały stanowiska pracowników produkcji, już po zaprzestaniu pracy przez ubezpieczoną. Nie można bowiem utożsamiać likwidacji konkretnego stanowiska pracy z ogólnymi zmianami kadrowymi. Bezsprzecznie stan zatrudnienia był zmienny i w ogólnym rozrachunku liczba pracowników w roku 2012 się zmniejszyła, co wynikało ze zmniejszenia ilości zamówień. Niemniej fakt ten nie powalał wprost na wniosek, że zlikwidowano stanowisko pracy ubezpieczonej, tym bardziej, że strony łączyła umowa na czas określony i w ostatnim roku ubezpieczona nie pracowała, jak też nie miała woli powrotu do pracy.

Reasumując, wniosek sądu okręgowego, że sytuacja zakładu pracy była taka, że celowo nie przedłużono z ubezpieczoną umowy o pracę, był dowolny, a w szczególności nie znajdował potwierdzenia w dokumentach oraz w twierdzeniach świadków, którzy zeznawali ogólnikowo formułując hipotezy, natomiast nie przedstawili żadnych faktów poza jednym, że zmniejszyła się ilość zamówień i w związku z tym zmniejszono stan załogi. W sytuacji prawnej powódki, wobec nie spełnienia przesłanki z art. 2 ust. 2 ustawy z 30.04.2003 r. o świadczeniach przedemerytalnych – rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy nie można było uznać, że spełniła warunki do przyznania świadczenia przedemerytalnego, zatem decyzja organu rentowego była prawidłowa.

Mając na uwadze dokonane ustalenia i ocenę prawną sąd apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekając co do istoty sprawy uchylił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie; o kosztach należnych pełnomocnikowi z urzędu orzeczono na podstawie §15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r. Nr 163 poz.1349).